

Vážení občania, viete, kde sa potulujú vaše dáta?

- **Veľa testov, veľa únikov**
- **Dobré úmysly vedú do pekla**
- **Hlučné aj tiché škandály**
- **My obyvatelia**

25 dolárov je priemerná cena za dátový set občana Európskej únie na darknete. Veľa? Málo? Informácie o sebe odovzdávame s dobrým úmyslom, ale počet únikov rastie. Kybernetická bezpečnosť je bezpečnosť informácií.

Aká je trhovú cena za našu identitu?

Fullz (full credentials) - balík osobných informácií na darkwebe

Zvyčajne obsahuje meno osoby, číslo sociálneho zabezpečenia, ID doklad, dátum narodenia, adresa, telefónne číslo. Používa sa na podvodné účely, otvorenia úveru v mene obete a výber z bánk.

Priemerné ceny fullz na darkwebe podľa pôvodu

uvedené v amerických dolároch

25	Japonsko, Spojené arabské emiráty, Európska únia
22	Mexiko
20	Nový Zéland, Kolumbia
15	Austrália, Kanada, Čína
14	Spojené kráľovstvo
8	USA

Zdroj: Comparitech, január 2021 monitorované na viac ako 40 trhoch darkwebu

Úniky zdravotných údajov sú v kurze

Na Slovensku stále neutícha kauza NCZI, keď došlo k úniku dát z databáz Moje eZdravie. Podobný [prípád](#) otriasol susedným Rakúskom v marci. Chybou zabezpečenia sa na internete ocitli kompletné osobné údaje viacej ako 80-tisíc osôb. Obsahovali mená, adresy bydliska, dátumy narodenia, štátne občianstva a výsledky 136-tisíc testov z rakúskych a nemeckých testovacích centier.

V januári sa Holandsko muselo vyrovnáť s takmer škandalóznym [únikom](#) osobných údajov zo zdravotníckych systémov. Osobné informácie o tisíckach ľudí, ktorí sa zúčastnili v holandskom programe sledovania a trasovania v súvislosti s pandémiou koronavírusu, nielenže unikli, ale boli aj v ponuke na čiernom trhu. Medzi uniknutými dátami boli mená, adresy, mobilné čísla, čísla poistenia a výsledky testov.

Únik [údajov](#) takmer pol milióna ľudí hlásilo v marci 2021 aj Francúzsko. Tlačová agentúra AFP potvrdila existenciu uniknutého spisu, ktorý obsahuje takmer pol milióna mien pacientov spolu s ich adresou, telefónnym číslom, mailom, číslom sociálneho poistenia a v niektorých prípadoch aj krvné skupiny pacientov. Súbor obsahuje aj vysoko dôverné informácie o zdravotných stavoch pacientov vrátane informácií o plodnosti či HIV.

Na počiatku bol dobrý úmysel

Odovzdávame naše osobné údaje s vedomím, že budú chránené, nebudú zverejnené a zneužitú. Našu dôveru v ich ochranu však podkopávajú neúctívajúce úniky dát z registrov a databáz. O to viac šokujú čoraz častejšie úniky zo zdravotníckych databáz. Osobné údaje o zdraví sa totiž považujú za *osobitnú kategóriu osobných údajov* podľa čl. 9 Smernice o ochrane údajov (GDPR), a preto sa im poskytuje osobitná ochrana.

Preto aj Európsky parlament v súvislosti s očkovacími pasmi dlho diskutuje o ochrane osobných údajov a ich zdieľaní. Odohráva sa tu súboj medzi ochranou súkromia a bezpečnosti dát na jednej strane a na druhej strane využívaním dát na rozvoj spoločnosti. Ideálny svet by bol taký, keby sa dáta spracovali tak, aby účel sledoval iba dobrý úmysel. Narážame tu však na slabé a zastarané spôsoby zabezpečenia.

Chceme vaše dáta aj bez vášho vedomia

Búrlivú [diskusiu o dátach](#) a lokalizačných službách spôsobila Imigračná a hraničná polícia v USA. Vyžiadala si (a dostala) informácie o polohe vozidiel vybavených bezpečnostnými systémami GM OnStar, Geotab a Spireon za posledných 18 mesiacov. Tieto telemetrické systémy denne sledujú pohyb desiatok miliónov vozidiel a sú napojené na internet.

Imigračné agentúry získali cenný nástroj na pomoc pri vyhľadávaní osôb. Vláda sa tak však dostáva aj k informáciám o pohybe akejkoľvek osoby, nielen tej hľadanej. Stačí, aby polícia požiadala o sprístupnenie údajov o vozidle, pretože sami majitelia vozidiel podpisujú pri kúpe vozidla s bezpečnostným systémom súhlasom s poskytovaním údajov tretím stranám. Otázne je, či vedia, kto sa na tretej strane nachádza.

Takmer nepovšimnutý precedens

Európske dáta sa skladujú aj na druhom brehu Atlantiku, čo súvisí s vývojom technologického biznisu. V marci 2021 vznikol európsky [precedens](#) o nezákonnosti používania služby Mailchimp a prenosu mailových adries do USA prostredníctvom tejto služby. Úrad na ochranu osobných údajov v nemeckej spolkovej republike Bavorsko [rozhodol](#), že používanie tohto populárneho nástroja na zasielanie newslettrov je zo strany nemeckej spoločnosti nezákonné.

Súd rozsudok odôvodnil podozrením, že spoločnosť, ktorá prevádzkuje Mailchimp, je klasifikovaná ako poskytovateľ služby elektronickej komunikácie. A tak môže na základe zákonov USA posunúť mailové adresy na spracovanie tajnou službou. Jedna vec je zdieľanie dát s cieľom inovácií, druhá vec je možnosť americkej a čínskej vlády mať dosah na dáta európskych firiem a používateľov sociálnych sietí v amerických a čínskych cloudoch.

Dobrá a zlá správa

Global Technology Governance Summit, ktorý organizuje Svetové ekonomické fórum začiatkom apríla, opäť opakuje tvrdenie, že *v dátach je ešte stále nevyužitý potenciál*. Prináša pozitívny pohľad v tom, že „skladovanie“ a spracovanie dát vytvára predpoklady na vznik samostatného odvetvia, modelovanie spoločenských predikcií alebo predchádzanie ohrozeniam.

V súčasnosti je však množstvo nekonzistentných údajov súčasťou verejných a súkromných zdrojov. Mnohým jurisdikciám zároveň chýbajú komplexné predpisy o ochrane osobných údajov a ich bezpečnosti, ktoré by chránili práva ľudí a vytvárali udržateľné mechanizmy využívania údajov.

A prečo je pre nás obyvateľov tento článok užitočný?

Aby sme sa stále a každého pýtali: *Ako ukladáte a chránite naše dáta a čo budete s nimi robiť?* Alebo môžeme začať napríklad s tým, že nie, fakt nedáme sken občianskeho preukazu do nešifrovaného mailu milej pani z banky ani od operátora. Ide o našu bezpečnosť aj úctu k nášmu súkromiu.

Zdroje

https://www.weforum.org/agenda/2021/03/6-key-issues-that-are-trending-in-data-policy-right-now/?utm_source=sfmc&utm_medium=email&utm_campaign=2743650_Agenda_weekly-26March2021&utm_term=&emailType=Newsletter

<https://www.heute.at/s/name-adresse-und-alle-daten-von-getesteteten-im-netz-100133206>

<https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-netherlands-datapr-idUSKBN29Y1H3>

<https://www.france24.com/en/europe/20210225-france-investigates-massive-leak-of-medical-records>

https://gdprhub.eu/index.php?title=BayLDA_-_LDA-1085.1-12159/20-IDV

<https://www.bch.sk/post/bavorsky-uouu-zakazal-mailchimp?lang=en>

https://www.forbes.com/sites/thomasbrewster/2021/04/01/these-companies-track-millions-of-cars-immigration-and-border-police-have-been-grabbing-their-data/?sh=46cc480950c5&utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=dailydozen&cdclid=5d2f304a953109375e010913